

RIGSADVOKATEN

Advokat Jørgen Thomsen
Torvet 15
4800 Nykøbing Falster

DATO 9. januar 2009

JOURNAL NR.

RA-2008-521-0193

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER:

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16

1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00

FAX 33 43 67.10

Vedr. Deres j.nr.

I brev af 12. september 2008 til Statsadvokaten for Midt- Vest- og Sydsjælland, Lolland og Falster har De som advokat for fremsat krav om erstatning for uberettiget frihedsberøvelse på i alt 512.775 kr. med sædvanlig rente fra kravets modtagelse.

Samtidig har De begæret Dem tillagt 6.500 kr. + moms i salær for fremsættelse af erstatningskravet.

Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydsjælland, Lolland og Falster har sendt Deres brev til mig.

I den anledning skal jeg meddele, at der i medfør af retsplejelovens § 1018 h kan ydes Deres klient en erstatning på 104.750 kr. forrentet efter renteloven fra den 15. september 2008, hvor Statsadvokaten for Midt- Vest- og Sydsjælland, Lolland og Falster modtog Deres brev med 7 % p.a. over den fastsatte referencesats.

Endvidere kan jeg yde Dem 1.450 kr. + moms i særskilt salær for fremsættelsen af erstatningskravet.

Jeg har ved min afgørelse lagt vægt på følgende:

Deres klient blev den 13. marts 2008 ved Retten i Nykøbing Falster for bl.a. vold efter straffelovens § 245, trusler, våbenlovsovertrædelser samt adskillige tyveriforhold dømt til behandling på psykiatrisk afdeling. Ved domsafsigelsen udbad Deres klient sig betænkningstid med hensyn til ankespørgsmålet. Anklageren fremsatte herefter i medfør af retsplejelovens § 769, jf. § 762, stk. 1, nr. 2, begæring om fortsat varetægtsfængsling af Deres klient. Deres klient var indforstået hermed, og retten besluttede, at hun skulle forblive varetægtsfængslet under eventuel appel, og indtil fuldbyrdelse kunne iværksættes.

Ved telefaks af 27. marts 2008 til Statsadvokaten for Midt- Vest- og Sydsjælland, Lolland og Falster ankede De dommen med påstand om, at Deres klient i stedet for dom til behandling skulle idømmes almindelig straf. Ved ankemeddelelse af 14. maj 2008 fremsendte statsadvokaten sagen til landsretten med påstand om stadfæstelse. I forbindelse med udfærdigelse af ankemeddelelsen var man ikke i statsadvokaturen opmærksom på, at Deres klient var arrestant. Sagen blev derfor indbragt for landsretten uden, at landsretten samtidig blev anmodet om, at der blev truffet bestemmelse om fortsat fængsling under anken. Sagen blev berammet i landretten til den 11. september 2008.

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

Først i forbindelse med hovedforhandlingen i landsretten den 11. september 2008 blev man opmærksom på, at Deres klient var arrestant.

På baggrund af sagens forløb er min opfattelse, at der er begået en ansvarspådragende fejl hos politiet og anklagemyndigheden, og at Deres klient er berettiget til erstatning i medfør af retsplejelovens § 1018 h.

De har gjort gældende, at erstatningen til Deres klient skal fastsættes på et markant højere niveau end efter Rigsadvokatens vejledende takster og har henvist til princippet i dommen gengivet i UfR 1989.104 Ø og til almindelige erstatningsretlige principper. De har opgjort kravet til i alt 512.775 kr.

Jeg finder, at Deres klient er berettiget til erstatning for uberettiget frihedsberøvelse i perioden fra den 11. april 2008 til den 11. september 2008. Jeg har herved lagt vægt på, at Deres klient blev varetægtsfængslet efter rettens bestemmelse den 13. marts 2008, og at spørgsmålet om fortsat varetægtsfængsling i medfør af retsplejelovens § 769, stk. 2, jf. § 767, stk. 1, skulle have været forelagt for retten inden fire uger. Jeg finder på den baggrund, at Deres klient har været ulovligt frihedsberøvet fra den 11. april 2008 til den 11. september 2008, i alt 154 påbegyndte døgn.

Det fremgår af dommen gengivet i UfR 1997.776 H, at medmindre ganske særlige forhold kan begrunde en fravigelse, skal den samlede godtgørelse efter retsplejelovens § 1018 a, stk. 1, for posterne "lidelse, tort, ulempe og forstyrrelse eller ødelæggelse af stilling og forhold" ydes i overensstemmelse med de administrativt fastsatte, årligt re-

gulerede takster, der efter Højesterets opfattelse er passende. Erstatning i medfør af retplejlovens § 1018 a, stk. 1, som fastsat efter rigsadvokatens årlige meddelelser, dækker således som udgangspunkt de ovenfor anførte poster. Herudover ydes der ikke i almindelighed forhøjet erstatning, selv om en frihedsberøvelse muligvis har medført en særlig belastning for den pågældende på grund af dennes egne forhold eller af andre grunde.

Ved Højesterets dom gengivet i UfR 1997.1498 H fandt Højesteret, at en ulovlig frihedsberøvelse af en 53-årig irakisk flygtning efter helt konkrete omstændigheder havde været ekstraordinært belastende for den erstatningssøgende, hvorfor den af takstmæssige godtgørelse skønmæssigt blev forhøjet fra 16.750 kr. til 30.000 kr. Højesteret udtalte samtidig, at det forhold, at en frihedsberøvelse eller en anden straffeprocessuel eller strafferetlig foranstaltning ikke alene har været uberettiget, men har savnet hjemmel og derfor må karakteriseres som ulovlig, ikke i sig selv kan begrunde en forhøjelse i forhold til standardtaksten.

RIGSADVOKATEN

SIDE 3

I den foreliggende sag er det ikke gjort gældende, lige som der ikke foreligger dokumentation for, at frihedsberøvelsen – uanset, at Deres klient ikke har været surrogatfængslet - har været særligt belastende for Deres klient. Jeg har i den forbindelse også lagt vægt på, at det af retsbøgerne fra Retten i Nykøbing Falster af 12. oktober 2007 og 15. januar 2008 fremgår, at Deres klient ved de tidligere varetægtsfængslinger inden sagens afgørelse i byretten ikke ønskede at give samtykke til surrogatfængsling, men at hun selv ønskede at blive varetægtsfængslet i Nakskov Arrest.

På den baggrund finder jeg ikke grundlag for at fravige de administrativt fastsatte takster for erstatning for uberettiget frihedsberøvelse, der fremgår af Rigsadvokatens Meddelelse nr. 1/2008. Den takstmæssige erstatning udgør herefter:

1. døgn:	5.300 kr.
<u>153 døgn á 650 kr.</u>	<u>99.450 kr.</u>
i alt	104.750 kr.

Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi er i dag anmodet om at anvise det nævnte beløb.

Erstatning for tort m.v. (ikke-økonomisk skade) er ikke skattepligtig.

Erstatning for anden økonomisk skade, f.eks. ødelagt tøj, er ikke skattepligtig.

Renter af alle erstatningsbeløb er skattepligtige.

Skattepligtige erstatningsbeløb indberettes af politidirektøren til skattemyndighederne i forbindelse med udbetalingen. Dette gælder også i de tilfælde, hvor politidirektøren ikke udbetaler beløbet, men foretager modregning f.eks. i skyldige sagsomkostninger.

Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og renter af alle erstatningsbeløb vil blive fortrykt på selvangivelsen, mens andre skattepligtige erstatningsbeløb skal selvangives over for skattemyndighederne.

I denne sag vil følgende beløb blive indberettet:

Renter. Rentebeløbet opgøres først i forbindelse med udbetalingen fra politidirektøren.

RIGSADVOKATEN

SIDE 4

Jeg har tillagt Dem særskilt salær 1.450 kr. for fremsættelsen af erstatningskravet. Jeg har ikke fundet grundlag for at yde Dem salær ud over det takstmæssige salær på 1.450 kr. + moms. Jeg har herved lagt vægt på, at det ikke ses sandsynliggjort, at det udførte arbejde med sagen berettiger til et højere salær. Der henvises Rigsadvokatens Meddelelse 1/2008, pkt. 11.

Min afgørelse kan ikke påklages til Justitsministeriet, jf. retsplejelovens § 1018 e, stk. 4.

Såfremt afgørelsen ikke kan accepteres, kan den erstatningssøgende i medfør af retsplejelovens § 1018 f, stk. 1, begære kravet indbragt for retten. Begæringen herom skal fremsættes inden to måneder efter modtagelsen af denne meddelelse. Begæringen skal fremsættes overfor Statsadvokaten for Midt- Vest- og Sydsjælland, Lolland og Falster.

På rigsadvokatens vegne

Kirstine Troldborg

J.nr. SA3-2008-521-1227
Sagsbehandler: Louise Hansen

Sendes til **Rigsadvokaten** i medfør af Rigsadvokatens meddelelse nr. 1/2008 pkt. 12, idet det indstilles, at der ydes 200.000 kr. i erstatning til i medfør af retsplejelovens § 1018h samt takstmæssigt salær på 1.450 kr. + moms til advokat Jørgen Thomsen.

Baggrunden herfor er, at erstatningsøgende har været frihedsberøvet uden retskendelse i perioden fra den 11. april 2008 til den 11. september 2008.

Sagsfremstilling:

blev den 13. marts 2008 ved retten i Nykøbing Falster dømt til behandling på psykiatrisk afdeling for vold efter straffelovens § 245, trusler, våbenlovsovertrædelser samt adskillige tyveriforhold. Ved domsafsigelsen udbad sig betænkningstid med hensyn til ankespørgsmålet.

Anklageren fremsatte herefter begæring om fortsat fængsling af Forsvareren oplyste, at var indforstået hermed. Dommeren bestemte herefter, at skulle forblive varetægtsfængslet under eventuel appel eller indtil fuldbyrdelse kunne finde sted. Der henvises i denne forbindelse til Sydsjællands og Lolland-Falsters Politis udtalelse af 24. september 2008 (vedlagt), hvoraf det fremgår, at det under sagens behandling ved byretten var blevet klart, at domfældte ønskede at blive idømt almindelig straf, og at den mødende anklager henset hertil og henset til domfældtes umiddelbare og kraftige recidiv til misbrug og ligeartet kriminalitet begærede domfældte varetægtsfængslet, og at domfældte ikke protesterede imod dette.

Den 27. marts 2008 ankede og hendes forsvarer dommen med påstand om, at der i stedet for behandling blev idømt almindelig straf.

Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi indstillede ved skrivelse af 27. marts 2008 til statsadvokaten, at der blev nedlagt påstand om stadfæstelse af byrettens dom til behandling på psykiatrisk afdeling.

I forbindelse med udfærdigelse af ankemeddelelse blev man ikke i statsadvokaturen opmærksom på, at var arrestant. Det fremgik ikke af politiets ankeindstilling, ligesom det ikke fremgik af Kriminalregisteret.

Ankemeddelelse blev således fremsendt til landsretten uden, at der samtidig blev anmodet om fortsat varetægtsfængsling under anken.

Den dybt beklagelige fejl kunne være opdaget ved gennemsyn af retsbogsudskriften fra hovedforhandlingen i byretten, idet det heraf fremgik, at [redacted] var varetægtsfængslet efter dom, jf. ekstrakten p. 17.

Fængslingsspørgsmålet blev heller ikke senere forelagt for landsretten.

[redacted] har herefter været frihedsberøvet indtil ankesagens behandling den 11. september 2008, uden at fængslingsspørgsmålet har været forelagt for retten.

Fejlen blev først bemærket af den mødende anklager i forbindelse med hovedforhandlingen i Østre Landsret den 11. september 2008, hvor landsretten stadfæstede byrettens dom til behandling på psykiatrisk afdeling.

Der er for nuværende iværksat en undersøgelse af, hvilke fejl der er begået hos politiet/anklagemyndigheden i forbindelse med sagen, og hvilke tiltag der skal iværksættes, for at undgå fremtidige fejl af samme karakter. Det er allerede nu indskærpet overfor alle sagsbehandlere i statsadvokaturen fremover altid via retsbogen at undersøge, om en domfældt er fængslet efter byrettens dom, selvom det ikke fremgår af politiets indstilling, at domfældte er arrestant, og selvom domfældte ifølge Kriminalregisteret er på fri fod.

Det kan dog allerede nu lægges til grund, at det beror på fejl hos såvel politiet som statsadvokaten, at [redacted] har været frihedsberøvet uden fornøden retskendelse.

Da det er min opfattelse, at der er begået ansvarspådragende fejl hos politiet/anklagemyndigheden, indstilles det, at der udbetales erstatning i medfør af retsplejelovens § 1018 h.

Erstatningskravet:

Ved erstatningsansøgning af 12. september 2008 har advokat Jørgen Thomsen på vegne af [redacted] søgt om erstatning for ulovlig (grundlovsstridig) frihedsberøvelse på i alt 512.775 kr. Jørgen Thomsen har gjort gældende, at erstatningen i nærværende sag skal fastsættes på et markant højre niveau end efter Rigsadvokatens vejledende takster, jf. princippet i U.1989.104Ø. Jørgen Thomsen har i den forbindelse anført, at hvis principperne i U.1989.104Ø anvendes, ville det andrage erstatning på 1.025.550 kr. Det beløb, der er ansøgt om, er herefter fastsat under skyldig hensynstagen til almindelige erstatningsretlige principper. Der er ikke redegjort nærmere for, hvordan ovennævnte to beløb er fremkommet.

Jørgen Thomsen har endvidere ansøgt om, at der tillægges ham salær for erstatningskravets fremsættelse på 6.500 + moms. Jørgen Thomsen har i den forbindelse henvist til, at sagen i enhver henseende ligger udenfor rammerne af Rigsadvokatens meddelelse nr. 1/2008.

Indstilling:

Ved min indstilling om at tilkende en skønsmæssig erstatning på 200.000 kr., har jeg lagt til grund, at der er begået ansvarspådragende fejl hos politiet/anklagemyndigheden.

Det er herefter min opfattelse, at der skal udbetales erstatning for frihedsberøvelse i perioden fra den 11. april 2008 til 11. september 2008. Jeg har herved lagt vægt på, at blev varetægtsfængslet efter rettens bestemmelse den 13. marts 2008, jf. ekstrakten p. 17, og da spørgsmålet om fortsat varetægtsfængsling i medfør af retsplejelovens § 767, stk. 1, skulle have været forelagt for retten inden fire uger, finder jeg, at der har foreligget ulovlig frihedsberøvelse fra den 11. april 2008. Der er således tale om frihedsberøvelse i 154 påbegyndte døgn.

Jeg har i relation til den skønsmæssige fastsættelse af erstatningen på den ene side lagt vægt på, at der efter min opfattelse var grundlag for at begære domfældte varetægtsfængslet, men at varetægtsfængslingen burde være sket i surrogat, samt at domfældte forinden sagen blev hovedforhandlet havde været varetægtsfængslet i tre perioder (16. til 30. august 2007, 11. til 25. oktober 2007 og 14. januar til 13. marts 2008) i almindeligt arresthus.

Jeg har på den anden side lagt vægt på, at varetægtsfængslingsperioden efter min opfattelse ville være blevet væsentlig kortere, hvis landsretten, da sagen skulle berammes, var blevet gjort opmærksom på, at der var tale om en arrestant/surrogatanbragt person, og at det efter min opfattelse må anses for ekstraordinært belastende for domfældte, der af byretten blev anset for omfattet af straffelovens § 69 og idømt en behandlingsdom, at være varetægtsfængslet i et arresthus, jf. herved også principperne i U.1997.1448H, hvor der var tale om fængsling af en psykisk syg person.

Jeg finder herefter, at der ved den skønsmæssige fastsættelse af erstatningsbeløbet skal tages udgangspunkt i de administrativt fastsatte takster for uberettiget frihedsberøvelse, jf. Rigsadvokatens Meddelelse nr. 1/2008 samt i principperne i U. 1989.104Ø og U.1997.1498H (vedlagt).

En taktsmæssig erstatning ville udgøre:

1. døgn: 5.300 kr.

153 døgn á 650 kr.

i alt 104.750 kr.

Jeg finder herefter, at erstatningen skønmæssigt bør forhøjes til 200.000 kr. Jeg har herved lagt vægt på,

- at der i ovennævnte domme blev tilkendt erstatning svarende til henholdsvis 3.000 kr. pr. døgn (U.1989.104Ø) og 1.000 kr. pr. døgn (U.1997.1448H),
- at domfældte har været varetægtsfængslet i 154 dage, uden at spørgsmålet har været forelagt for en dommer, og
- at domfældte, der er behandlingskrævende, har opholdt sig i arresthus og ikke være surrogatanbragt.

Ved min indstilling om, at der tillægges advokat Jørgen Thomsen salær for kravets fremsættelse, har jeg på den ene side lagt vægt på, at Jørgen Thomsen er tillagt salær på 6.500 kr. for sit arbejde i forbindelse med sagens behandling ved landsretten, og på den anden side, at der er tale om en usædvanlig sag, hvor det må antages, at der har været et ikke ubetydeligt merarbejde i forbindelse med erstatningskravets fremsættelse. Jeg finder imidlertid ikke, at der er grundlag for at yde salær ud over det takstmæssige salær på 1.450 kr. + moms.

Der vedlægges:

- ekstrakt fra sagens behandling i landsretten
- ankeindstilling af 27. marts 2008 fra Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi
- Østre Landsrets dom af 11. september 2008
- retsbogsudskrift af 11. september 2008 fra Østre Landsret
- erstatningsansøgning af 12. september 2008 fra Jørgen Thomsen
- notat dateret den 10. (11.) september 2008 fra mødende anklager i landsretten
- skrivelse af 24. september 2008 fra Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi
- indstilling af 24. september 2008 fra Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi
- U 1987.338H, U1989.104Ø og U 1997.1498H

Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydsjælland, Lolland og Falster
Den 11. november 2008

Med venlig hilsen

Bitte Dyrberg